

Huvudman

Kiruna kommun

kultur-utbildning@kiruna.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Nya Raketskolan 7-9 i Kiruna kommun; nu fråga om föreläggande vid vite.

Beslutet i korthet

I beslutet tar Skolinspektionen ställning till om Kiruna kommun har följt Skolinspektionens beslut om föreläggande och anmärkning den 23 juni 2022 avseende Nya Raketskolan 7-9 samt om de påtalade bristerna har avhjälpats. Skolinspektionens beslut omfattar också nya brister inom området undervisning.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga och omfattande brister i undervisningen vid Nya Raketskolan 7-9 som har en väsentlig betydelse för elevernas utveckling och lärande. Eleverna får inte undervisning i ämnet musik och den undervisningstid de har rätt till. Kiruna kommun har inte sett till att det finns lärare i ämnet och eleverna har under en längre tid gått miste om undervisning. Huvudmannen har beslutat att använda fjärrundervisning i ämnet spanska inom ramen för språkval. Skolinspektionen bedömer dock att undervisningen har omfattande brister och inte uppfyller de krav som ställs på utförare av fjärrundervisning, fjärrlärare och handledare. Bristerna drabbar eleverna som inte får förutsättningar att uppfylla målen i ämnena.

Tillsynen visar att det fortfarande föreligger brister i skolans arbete med särskilt stöd som medför att elever inte ges eller riskerar att inte ges det särskilda stöd som de har rätt till. Det finns också allvarliga brister i arbetet med att fatta beslut om särskilda stödåtgärder och det gäller särskilt beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer efter uppföljning att huvudmannen inte har följt tidigare föreläggande och att det kvarstår brister.

Skolinspektionen bedömer vidare att det föreligger allvarliga brister i skolans arbete med betygssättning och dokumentation av betyg. Det handlar bland annat om att betygs katalogen inte utformas och förs på föreskrivet sätt. Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen trots tidigare anmärkning inte har avhjälpst bristerna.

Tillsynen visar att tidigare konstaterad brist avseende skyldighet för rektorn att anmäla till huvudmannen när rektorn får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling kvarstår. Detsamma gäller även tidigare konstaterad brist avseende att rektorn ska anmäla till huvudmannen att en utredning av en elevs frånvaro inleds. Huvudmannen har inte, trots tidigare föreläggande, avhjälpt nämnda brister.

Skolinspektionen bedömer att bristerna i undervisningen i ämnena musik och spanska samt i arbetet med särskilt stöd allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Det är också allvarligt att huvudmannen inte har rättat till brister inom centrala områden som Skolinspektionen konstaterat i tidigare beslut. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen förelägger Kiruna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och förenar föreläggandet med vite.

Skolinspektionen bedömer att tidigare konstaterad brist gällande undervisning i svenska som andraspråk har avhjulpts. Det framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Kiruna kommun att vid vite av 600 000 kronor senast den 31 oktober 2023 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, betygssättning och dokumentation av betyg, undervisning i ämnena musik och spanska samt anmälningsskyldighet till huvudmannen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Kiruna kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet. Därutöver kommer frågan om det finns skäl att besluta om verksamhetsförbud eller att staten, på kommunens bekostnad, ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse (statliga åtgärder för rättelse), att aktualiseras. Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att verksamhetsförbud eller statliga åtgärder för rättelse kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 16 a och b samt 17 §§ skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

Kiruna kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle vid uppstarten av läsåret 2023/24 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, inklusive skyldigheten för personalen att anmäla till rektorn om det framkommer att det kan befaras att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Ifall det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har getts ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 23 § andra stycket samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)
2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 2 juni 2023 – 24 oktober 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Inkom med ovan angiven dokumentation. (3 kap. 7 § skollagen)
3. För varje utredning om särskilt stöd som har färdigställts under perioden 2 juni 2023– 24 oktober 2023 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas under perioden 2 juni 2023 – 24 oktober 2023. Inkom med ovan angiven dokumentation. (3 kap. 9 § skollagen)
4. Se till att det av åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas framgår elevens behov av särskilt stöd, hur elevens behov ska tillgodoses, det vill säga på vilket sätt och i vilken omfattning det särskilda stödet ska ges, datum för när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen. Inkom med tre åtgärdsprogram som exempel. (3 kap. 9 § skollagen)
5. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav i de fall denna särskilda stödåtgärd används. Det innebär att ett sådant beslut ska föregås av en utredning om en elevs behov av särskilt stöd, och utredningen behöver omfatta överväganden om andra stödåtgärder än anpassad studiegång kan tillgodose elevens behov. Det innebär vidare att det är rektorn som ska fatta beslut om anpassad studiegång samt att det av ett sådant beslut ska framgå vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen)
6. Rektorn ska se till att ingen elev har anpassad studiegång utan att rektorn har fattat ett formellt beslut om en sådan särskild stödåtgärd. (3 kap. 12 § skollagen)

Betygssättning och dokumentation av betyg

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det ovan sagda gäller inte om kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen)
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123])
3. Se till att det av betygskatalogen framgår ifall ett har beslutats efter provning, om ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som har beslutat om nytt betyg efter provning, rättelse eller ändring ska datera och signera uppgiften i betygskatalogen. (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ([2011:123])

Undervisning i ämnet musik

1. Se till att eleverna på Nya Raketskolan 7-9 får undervisningstid i ämnet musik i enlighet med huvudmannens beslut om timplan, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Inkom med en redogörelse för vilken undervisningstid eleverna i respektive årskurs har fått i nämnda ämne under perioden 2 juni 2023 – 24 oktober 2023. (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen [2011:185]).
2. Se till att undervisningen i ämnet musik bedrivs under ledning av lärare som ansvarar för undervisningen. Undervisningen ska ledas av legitimerade och behöriga lärare om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. De personer som bedriver undervisning ska vara anställda som lärare. Inkom med en redogörelse för vilken eller vilka lärare som ansvarar för undervisningen i ovanstående ämne, anställningsavtal för berörda lärare samt underlag som styrker legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även i förekommande fall redogöra för skälen till varför huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärare som bedriver undervisning med stöd av en sådan undantagsregel. (1 kap. 3 § och 2 kap. 13, 15 och 18–21 §§ skollagen)).

Fjärrundervisning i ämnet spanska

1. Se till att upphöra med fjärrundervisning i ämnet spanska inom ramen för språkval som utförs av en utförare som inte är huvudman inom skolväsendet. (21 kap. 10 § skollagen)
2. Se till att eleverna får undervisning i ämnet spanska inom ramen för språkval. Om fjärrundervisning används i ämnet, se till att utföraren är en huvudman inom skolväsendet samt förutsättningar i form av krav på fjärrlärare och handledare är uppfyllda. (21 kap. 10–11 och 13 §§ skollagen)
3. Se till att undervisningen i ämnet spanska inom ramen för språkval bedrivs i lokaler som är avsedda för undervisning. (2 kap. 35 § skollagen)
4. Se till att skolans personal rapporterar elevernas frånvaro från undervisning i ämnet spanska i skolans system för frånvarorapportering. Inkom med skolenhetens rutiner för kontinuerlig frånvarorapportering. (7 kap. 17 § skollagen)

Anmälningsskyldighet avseende kränkande behandling

1. Se till att rektorn, när rektorn får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till huvudmannen. Huvudmannen ska dokumentera vid vilka datum huvudmannen mottagit sådana anmälningar under perioden. Inkom med ovan angiven dokumentation. (6 kap. 10 § skollagen)

Anmälningsskyldighet avseende elevers frånvaro

1. Se till att rektorn, när en utredning om en elevs frånvaro har inletts, gör en anmälan till huvudmannen. Huvudmannen ska dokumentera vid vilka datum huvudmannen mottagit sådana anmälningar under perioden. Inkom med ovan angiven dokumentation. (7 kap. 19 a § skollagen)

Avhjälpta brister

Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalade brister gällande undervisning i svenska som andraspråk har avhjälpats. Även tidigare påtalad brist avseende anmälan till socialtjänsten har avhjälpats. Det framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att hela det centrala innehållet i biologi behandlas i undervisningen. Detsamma gäller studiehandledning på modersmålet och att rektorn beslutat om ordningsregler där eleverna medverkat i framtagandet. Tillsynen ska därför avslutas i dessa delar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen,

Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2022:2945) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde våren 2022 en tillsyn av Nya Raketskolan 7-9 i Kiruna kommun. Tillsynen omfattar bestämmelser gällande undervisning, extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet, ordningsregler, kränkande behandling, anmälan till socialtjänsten, hantering av elevers frånvaro, betygssättning samt tillgång till elevhälsa.

Skolinspektionen beslutade den 23 juni 2022 att förelägga Kiruna kommun att senast den 10 januari 2023 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning, särskilt stöd, ordningsregler, kränkande behandling, anmälan till socialtjänsten och hantering av elevers frånvaro. Vidare beslutade Skolinspektionen att tilldela Kiruna kommun en anmärkning rörande betygssättning samt att avstå från ingripande vad gäller tillgång till elevhälsa.

Kiruna kommun har den 12 januari 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandena och anmärkningen.

Skolinspektionen besökte Nya Raketskolan 7-9 den 7–9 februari 2023. Vid tillsynsbesöket genomfördes lektionsobservationer samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och betygskatalog. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 32).

Föreläggande vid vite

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Information till personalen om skollagens krav om när lärare ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av Skolinspektionens beslut den 23 juni 2022 att lärarna, i samband med skolstarten i augusti 2022, har fått information om arbetsgången vid anmälan om att en elev är i

behov av särskilt stöd. Enligt redovisningen har elevhälsoteamet (EHT), som består av rektor, specialpedagog, skolsköterska och studie- och yrkesvägledare givit informationen.

I intervjuer uppger lärarna att de inte deltagit i något möte där de fått information om skollagens krav om när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Representeranter från elevhälsan uppger att de heller inte minns att ett informationstillfälle om skollagens krav om anmälan om särskilt stöd har genomförts, men att det är möjligt att rektorn gjort det tillsammans med personalen. Den arbetsgång som skolan arbetar efter finns nedskriven i den pedagogiska utredningsmallen. EHT har vid möten med lärarnas arbetslag tagit upp skolans arbetsgång.

Anmälan till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Lärarna uppger att de anmäler till EHT när elever riskerar att inte nå de betygskriterier som minst ska uppnås, trots extra anpassningar. De uppger vidare att anmälan sker muntligt. Ärendet behandlas sedan på möte med EHT där lärarna redogör för vad som gör att de befارar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och diskussioner förs om hur skolan ska gå vidare. Ibland kommer EHT fram till att de "endast ska hålla ögonen öppna". Ibland stannar det vid att lärarna bara beskriver sin oro för en elev utan att någon åtgärd beslutas. Rektor kan också besluta om att en så kallad "pedagogisk utredning" ska genomföras.

Betygskatalogen från höstterminen 2022 visar att 61 elever saknade betyg i minst fyra ämnen. På frågan om lärare anmäler alla elever som är i behov av en utredning om särskilt stöd uppger lärarna att det finns elever som inte anmälts. En lärare beskriver att en elev inte anmälts men att eleven inte läst enligt ordinarie schema tiden efter höstlovet 2022. I en annan intervju uppger lärarna att exempelvis **elev 17** saknar betyg i flera ämnen men att det beror på frånvaro och att eleven inte har anmälts för eventuellt behov av särskilt stöd. Lärarna beskriver vidare att de har försökt vidta åtgärder för att förbättra situationen för eleven. Exempelvis har lärarna, efter samtal med rektorn, beslutat att eleven endast ska läsa samhällskunskap och inte övriga samhällsorienterande ämnen (SO). När eleven är på skolan arbetar eleven med samhällskunskap på lektionerna även om övriga klassen läser ett annat SO-ämne.

Starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av Skolinspektionens beslut den 23 juni 2022 att rektorn har tagit emot två anmälningar om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd under höstterminen 2022.

I intervjuer uppger lärare att det låter som ett lågt antal att endast två anmälningar om särskilt stöd har skett under hösten 2022. Lärarna som undervisar i årskurs 7 uppger att det inte stämmer och räknar upp flera elever från årskurs 7 som de har anmält till EHT kan vara i behov av särskilt stöd, **elev 10, 21, 25, 27 och 33**. För de eleverna har det också genomförts pedagogiska utredningar. Elevhälsan uppger

också att fler än två pedagogiska utredningar har påbörjats men att alla inte är avslutade. Specialpedagogen överlämnar i samband med intervjun en sammanställning som visar för vilka elever som det startats eller genomförts en pedagogisk utredning. Det rör sig om totalt 38 elever, nio elever i årskurs 7, 14 elever i årskurs 8 och 15 elever i årskurs 9. Rektorn uppger att det förutom de två redovisade anmälningarna tillkom ytterligare två i slutet av höstterminen 2022. Rektorn förklarar att de elever som lärarna i årskurs 7 uppger att de lyft till EHT möjligen inte handlade om särskilt stöd.

Skolinspektionen har den 7 februari 2023 (ab 19) begärt att rektorn ska inkomma med en sammanställning över vilka elever som anmälts för särskilt stöd, när utredning påbörjats samt när beslut om åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram fattats. Denna information har inkommit till Skolinspektionen i flera kompletteringar under perioden 23 februari 2023–12 maj 2023. Rektorn beskriver att en del dokument fanns hos elevernas lärare och som rektorn i sin tur behövde inhämta från dem. Av rektorns inlämnade material framgår att antalet elever som anmälts för särskilt stöd under läsåret 2022/23 är totalt 35 elever, 7 elever i årskurs 7, 17 elever i årskurs 8 samt 11 elever i årskurs 9. Enligt dokumentationen har en utredning om behov av särskilt stöd startat för 32 av de eleverna, inklusive **elev 10, 21, 25, 27 och 33** som nämnts ovan.

Färdigställa utredningar om särskilt stöd och utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram

Lärarna uppger att det som regel är elevens mentor som skriver den pedagogiska utredningen men att specialpedagogen och övriga undervisande lärare också deltar i arbetet. När alla involverade på skolan gett sin bild involveras även elev och vårdnadshavare. Lärarna uppger att utredningen aldrig avslutas utan fylls löpande på och utvärderas. Representanter från elevhälsan förklarar att Kiruna kommuns arbetsgång innebär att alla pedagogiska utredningar utvärderas regelbundet, även efter att ett åtgärdsprogram upprättats skrivs ny information in. På så sätt lever utredningen vidare och avslutas aldrig när den väl är påbörjad. Skolan arbetar parallellt med en pedagogisk utredning och åtgärdsprogram för en elev. Lärarna och specialpedagogen skriver åtgärdsprogrammet men fortsätter också att dokumentera i den pedagogiska utredningen.

Enligt dokumentation inlämnad av huvudmannen har 29 av de 35 elever som lärarna anmält kan vara i behov av särskilt stöd åtgärdsprogram. Vidare framgår av dokumentationen att det finns fem elever där en utredning om behov av särskilt stöd inletts under höstterminen 2021 eller vårterminen 2022 men som vårterminen 2023 inte har något åtgärdsprogram eller beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. För en elev i årskurs 9 finns det varken en pedagogisk utredning eller åtgärdsprogram. Det framgår heller inte något datum när anmälan om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd skett. Det finns dock en notering i sammanställningen om att rektorn redan i årskurs 8 fattat beslut om att eleven inte ska läsa ämnet geografi.

Lärarna och representanter från elevhälsan uppger att rektorn beslutar om att ett åtgärdsprogram ska upprättas och att besluten sker muntligt. Rektorn uppger att hon inte har fattat några beslut om att ett åtgärdsprogram *inte* ska upprättas.

Utarbeta och fatta beslut om åtgärdsprogram

Huvudmannen har i redovisningen av vidtagna åtgärder den 12 januari 2023 och i efterföljande komplettering inkommit med sammanlagt 24 åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen inleds med en ruta med rubriken "Extra anpassningar". Här anges i de inlämnade åtgärdsprogrammen exempelvis följande: "Ett undervisningsområde förklarar på ett annat sätt" och "Hen ska erbjudas skrivhjälp vid provtillfällen". Efter detta följer en del med rubriken "Särskilt stöd". Under denna rubrik anges exempelvis följande: "Skapa tydlighet och struktur", "Stötta vid användandet av de kompensatoriska hjälpmedlen" och "Vuxen som stöttar i skolarbetet och skapar intresse genom tydlighet, ledning och stimulans". I flertalet åtgärdsprogram anges att eleven har "anpassat schema" eller "anpassad studiegång", se mer om detta under rubriken nedan.

I åtgärdsprogrammen följer sedan en sida med rutor för ansvarigas namn, underskrifter och datum. På 22 av åtgärdsprogram är det angivet att den som har beslutat om åtgärdsprogrammet är skolans tidigare rektor. I ett av åtgärdsprogrammen finns inte angivet när det beslutades.

I åtgärdsprogrammen finns vidare en ruta med datum för när åtgärdsprogrammen ska utvärderas. I tre av åtgärdsprogrammen inte finns något datum för utvärdering angivet.

Särskilt stöd i form av anpassad studiegång

I samtliga intervjuer framkommer att det finns flera elever som inte går hela skoldagar varav någon har anpassad studiegång men att det finns elever i alla årskurser som istället har vad skolan kallar "anpassat schema". Lärarna, elevhälsan och rektorn förklarar att anpassad studiegång innebär att en elev inte läser ett eller flera ämnen alls och att anpassat schema innebär att elever har kortare skoldagar men fortfarande läser alla ämnen. Det innebär att elever inte deltar på lektioner i flera ämnen som är schemalagda utanför elevens anpassade schema. Det finns inte några skriftliga beslut i de fall där en elev har anpassat schema. Rektorn uppger att elever som har anpassat schema ska ha betyg i alla ämnen, det vill säga det ska inte markeras med "3" i betygskatalogen i de fallen.

Skolinspektionen har begärt att rektorn ska inkomma med en sammanställning över vilka elever som har anpassad studiegång och vilket datum detta beslutats. Begärda uppgifter har kommit in i flera kompletteringar under perioden 23 februari 2023–12 maj 2023. Enligt sammanställningen har 22 elever beslut om anpassad studiegång med ett angivet beslutsdatum. Sammanställningen har kommit in i flera versioner och har justerats efterhand. I flera fall där det för en elev till en början angavs "ej anpassad studiegång utan anpassat schema" anges sedermera att eleven har anpassad studiegång inklusive ett beslutsdatum för detta. I de flesta fall

är det angivna beslutsdatumet för anpassad studiegång identiskt med tidigare datum för beslut om åtgärdsprogram.

Av de ingivna åtgärdsprogrammen framgår i flertalet fall inte vilka ämnen som berörs av den anpassade studiegången eller i vilken omfattning. I ett åtgärdsprogram beskrivs den särskilda stödåtgärden exempelvis att "skolan anpassar ett schema utifrån elevens behov. Schemat gäller från och med v.40 till v.46. Från vecka 46-50 anpassas schemat ytterligare med att första och sista timmen mån-tors tas bort". I ett annat åtgärdsprogram står det att "elevens skoldag är mellan 12.30-15.00". Det anges inte vilka ämnen eleven inte får undervisning i eller vilken förändring i förhållande till timplanen som gjorts. I några beslut anges vilka ämnen som är berörda av den anpassade studiegången men inte i vilken omfattning. I något beslut anges istället vilka ämnen eleven läser.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges 1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller 3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Enligt förarbeten är det viktigt att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet, dels för att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas (prop. 2013/14:160, s. 29).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt, eller anpassad studiegång. Vid prövning av ett överklagande ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning (28 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen inte har följt Skolinspektionens föreläggande den 23 juni 2022. Det har skett förbättringar i arbetet med särskilt stöd, men det föreligger fortsatt brister i flera delar, och ytterligare åtgärder krävs.

Skolinspektionens utredning visar att lärare och övrig personal har fått information om skolans arbetsgång med extra anpassningar och särskilt stöd, men inte klagörande information om regleringen i skollagen. Även om huvudmannen har informerat om skolans rutiner bedömer Skolinspektionen att all personal inte har fått information om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Det är viktigt att personal får den kunskap om gällande bestämmelser som de behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter.

Skolinspektionen konstaterar också att skolan behöver tydliggöra rutinerna för hur lärare och övrig skolpersonal ska anmäla att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Det behöver stå klart när en sådan anmälan har gjorts eftersom att det då inträder en skyldighet för rektorn att se till elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Det finns elever på skolan som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots stöd i form av extra anpassningar. I flera fall har lärare anmält till rektorn och EHT att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas, men i enstaka fall har lärarna inte anmält till rektorn och elevhälsan att eleverna behöver utredas för behov av särskilt stöd. Exempel som har framkommit gäller två elever som i praktiken har en anpassad studiegång men som inte har anmälts till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister i arbetet med att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Utredningen visar att skolan inte alltid har startat en utredning om särskilt stöd efter att lärare anmält att en elev kan vara i behov av sådant stöd. Det finns elever som har en anpassad studiegång, utan att detta föregåtts av en utredning om särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister i förhållande till skollagens krav på att rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Skolinspektionen bedömer också att skolans arbete med utredning om särskilt stöd inte överensstämmer med skollagens bestämmelser om detta. De pedagogiska utredningarna ses av flera inom personalen som ett levande dokument som är pågående under lång tid och där åtgärder av karaktären särskilt stöd kan skrivas in. En utredning om särskilt stöd syftar till att ge skolan underlag för att förstå vilket stödbehov en elev har och ska ligga till grund för beslut om särskilt stöd. Utredningen ska göras skyndsamt, och när den är färdig ska skolan ta ställning till stödbehovet och fatta beslut om åtgärdsprogram eller beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte alltid när det gäller elever som har en utredning om särskilt stöd också har fattat beslut om åtgärdsprogram. Det finns fem elever för vilka utredningar om särskilt stöd har inletts för ett år sedan eller mer, men det finns ännu inte något beslut om att utarbeta eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Skolinspektionen konstaterar att rektorn inte alltid ser till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att skolan därefter i beslut tar ställning till om eleven är i behov av särskilt stöd, vilket är en brist.

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som har upprättats på skolan inte följer författningarnas krav. I de 24 inlämnade åtgärdsprogrammen är det uppräknat vilka behov en elev har, vilka insatser som bedöms vara önskvärda och vilka insatser som redan är igång för eleven. Detta står under rubrikerna extra anpassningar och särskilt stöd. Däremot anges inte i flera fall vad som är beslutat om hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses, det vill säga vilka konkreta åtgärder som ska sättas in. Flera av åtgärderna är också i form av stödinsatser som läraren ska genomföra inom ramen för undervisningen. Särskilt stöd handlar, till skillnad från extra anpassningar, om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra för lärare inom ramen för ordinarie undervisning. Extra anpassningar behöver inte anges i åtgärdsprogrammet, men om skolan väljer att göra det är det viktigt att det tydligt framgår vilka åtgärder som avser särskilt stöd. Åtgärdsprogrammen innehåller i de flesta fall, men inte alla, information kring när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som

ansvarar för detta. Utvärderingen försvåras också som en följd av att stödåtgärderna inte är konkret beskrivna.

Av de 24 elever som enligt inkommen dokumentation har åtgärdsprogram är det 22 elever som har anpassad studiegång. Skolan har för flera elever inte fattat formella beslut om anpassad studiegång i enlighet med författningarnas krav. Elever har i åtgärdsprogram beslut om "anpassat schema" vilket innebär att eleven endast deltar delar av skoldagen. Skolan har sett detta som något annat än anpassad studiegång. Att en elev på sådant sätt ges mindre undervisningstid innebär en avvikelse från timplanen och föreskriven undervisningstid, och är därmed en anpassad studiegång.

Ett beslut om anpassad studiegång behöver beslutas skriftligt, det lagrum som beslutet grundar sig på och skälen för beslutet behöver anges. Det behöver framgå vad beslutet innebär, det vill säga vilka specifika avvikelser som görs vad gäller ämnen, omfattning och tidperiod. Det är alltid rektorn som fattar beslut om anpassad studiegång, eftersom dessa beslut inte kan delegeras till någon annan i personalen. Innan rektorn fattar beslut behöver samråd ske med elev och vårdnadshavare och dessa måste också få information om vad ett beslut om anpassad studiegång innebär.

Skolinspektionen bedömer sammantaget, och mot bakgrund av att åtgärdsprogram och beslut om anpassad studiegång är viktiga dokument ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv, att bristerna i arbetet med beslut om särskilda stödåtgärder är allvarliga.

Beslut om anpassad studiegång är ett ingripande beslut som kräver noggranna överväganden eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Anpassad studiegång innebär för en enskild elev avvikelser från den timplan och de ämnen och de mål som annars gäller för utbildningen. Anpassad studiegång ska därför endast beslutas av rektorn om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Det innebär att anpassad studiegång är en åtgärd som kan användas om andra former för särskilt stöd har prövats och inte gett önskat resultat.

Skolinspektionen bedömer att skolenheten, trots tidigare föreläggande, fortfarande har flera brister i processen med särskilt stöd. Bristerna försvårar möjligheterna för flertalet elever att kunna uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas.

Betygsättning och dokumentation av betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 23 juni 2022 tilldelades Kiruna kommun en anmärkning rörande att lärare som saknar legitimation fattar beslut om betyg och att skolans betygs katalog, som förs elektroniskt, saknar giltiga signaturer.

I huvudmannens redovisning den 12 januari 2023 beskriver huvudmannen att rektorn sett till att lärare som saknar legitimation fått stöd och hjälp vid bedömningen av en legitimerad lärare. Den legitimerade läraren och den undervisande läraren sätter sedan betygen tillsammans. Rektorn har också stöttat lärare som saknar legitimation vid betygssättningen. Rektorn har skrivit under betygskatalogen vilket därmed innebär att rektorn godkänt att betygen är satta enligt gällande betygskriterier.

Skolinspektionen har tagit del av förteckning över undervisande personal och betygskatalogen från höstterminen 2022. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygskatalogen är utformad med ett huvudblad för varje klass där det framgår vilket betyg som är satt för respektive elev i varje ämne. Längst ner på huvudbladen finns rektorns namn och en ruta med plats för rektorns signatur. Här finns även rutor med plats för betygssättande lärares signatur och datum för när betygen har satts. Dessa rutor är inte ifyllda utan har lämnats tomma.

Betygskatalogen innehåller vidare en översikt över vilken lärare som är betygssättande i respektive ämne. I översikten över betygssättande lärare i respektive ämne anges det, med några undantag, en lärare i varje ämne. I finska, matematik och slöjd anges att det finns fler än en betygssättande lärare. Enligt översikten sätts betygen i finska i av antingen två eller tre lärare, i slöjd av åtminstone två lärare men i något fall tre lärare samt i matematik av två lärare. I matematik har den ena läraren legitimation medan det i de övriga ämnena finns några lärare med legitimation och några som inte har legitimation. Det framgår inte vilka lärare som har satt betyg för respektive elev eller om lärarna tillsammans beslutat om betyg.

I spanska anges två lärare som betygssättande där den ena återfinns i förteckning över undervisande personal men för Nya Raketskolan 4-6 och den andra arbetar inte kvar vid skolan. Dock är ingen av dem legitimerad enligt rektorn. Undervisningen i spanska sker genom fjärrundervisning under ledning av en lärare på annan ort som har satt betygen. Den läraren är inte legitimerad och finns inte heller omnämnd i översikten. Vid betygssättningen har läraren skickat betygen till rektorn som i sin tur har skrivit in dem i betygssystemet. Förutom rektorn har ingen lärare på skolan varit involverad i samband med betygssättningen i spanska.

Enligt översikten är det rektorn som har beslutat om betyg i idrott och hälsa i fyra klasser. Rektorn uppger att det, vid betygssättningen i idrott och hälsa, fanns en undervisande lärare som i sin tur fått hjälp av en annan lärare med betygssättningen. Därefter lämnade läraren in en lista med betyg till rektorn som rektorn tittade igenom och konstaterade att betygen såg rimliga ut och skrev sedan in dem i betygskatalogen. I ämnena matematik, svenska och engelska anges i betygskatalogen för några klasser en lärare som inte är legitimerad och det framgår inte av översikten om det finns någon medbedömande legitimerad lärare.

I de utskrifter från den digitala betygskatalogen från hösten 2022 som inkommit till Skolinspektionen har beslutade betyg inte försetts med en elektronisk underskrift

av den eller de lärare som beslutat om betyget. Det går inte att utläsa vilken eller vilka lärare som satt vilka betyg. Det finns inte heller några datum för när de olika lärarna har beslutat om betygen utan det är endast huvudbladen som är daterade med datumet 2022-12-22.

Lärarna uppger att de vid betygssättningen loggar in i skolans digitala system med hjälp av personliga lösenord och registrerar betygen för de klasser de undervisar i. Lärarna kan se samtliga betyg för eleverna i sina respektive mentorsgrupper men det går inte att se vem som beslutat respektive betyg. Lärarna signerar inte uppgifter om betyg i betygskatalogen. Enligt lärarna har det inte skett någon förändring i systemet eller hur de gör vid betygssättningen sedan Skolinspektionens senaste besök under vårterminen 2022. Lärarna beskriver vidare att de noterat att betyg ändrats efter att elever gått sommarskola. En lärare ger som exempel att en elev var underkänd i lärarens ämne, gick sommarskola i två veckor och sedan fått ett godkänt betyg. Lärarna uppger att det i de fallen är rektorn som ändrat betyget men att de tror att det inte går att se det ursprungliga betyget i betygskatalogen efter att betyget ändrats.

Rektorn uppger att det är rektorn som skriver in eventuella nya betyg efter provning efter det att elever gått sommarskola. Betygskatalogen förs digitalt och vid förändring skrivs ett nytt betyg över det gamla. Det är enbart det nya betyget som syns i betygskatalogen, det vill säga det gamla betyget framgår inte och inte heller vem som har beslutat om det nya betyget. Däremot använder skolan en särskild blankett där det gamla och det nya betyget ska framgå, vilket datum ändringen gjorts och vem som gjort ändringen. Den blanketten sparas tillsammans med en utskrift av betygskatalogen med de senast satta betygen och arkiveras sedan på kommunarkivet.

Huvudmannen har inkommit med en översikt över justerade betyg i betygskatalogen från hösten 2022 samt separata blanketter för dessa ändringar. Totalt har femton ändringsblanketter fyllts i och berör femton elever och sammantaget har justeringar gjorts i 20 fall. I åtta fall framgår inte av blanketterna vilket ämne ändringen avser. Skolinspektionen har tagit del av betygskatalogen från höstterminen 2022 vid två tillfällen, en mottagen den 25 januari 2023 (aktbilaga 17) och en mottagen den 28 februari 2023 (aktbilaga 29), båda daterade 2022-12-22. Dessa överensstämmer inte med varandra utan justeringar har gjorts utan att det framgår i betygskatalogen. I ett fall uppges att anledningen till ändringen är att det inte var satt något betyg överhuvudtaget och att det ändras till ett streck. I betygskatalogen är det dock registrerat "3" för den eleven, det vill säga symbolen för anpassad studiegång. I fem fall motiveras ändringen med att "anpassad studiegång tagits bort". I ett av de fallen är motiveringen att anpassad studiegång tagits bort i matematik och istället lagts till på idrott och hälsa samt att betyget i matematik ändras från ett F till ett streck. I ytterligare två fall har betygen ändrats till ett lägre betyg, i det ena fallet från ett C till ett D och i det andra fallet från ett C till ett streck. I sju fall har betyget höjts, i sex fall har betyget höjts ett betygssteg från ett F till ett E och i ett fall har betyget höjts flera betygssteg från ett streck till ett A.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns närmare föreskrifter om vem som beslutar betyg när mer än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas.

I förarbeten till bestämmelsen anges bland annat följande. De betyg en elev får kan vara avgörande för elevens framtid. Betygsresultat har exempelvis betydelse för elevens möjligheter att fortsätta studera eller att få en anställning. Det är mycket viktigt att betyg sätts på ett korrekt sätt och det är ett stort ansvar att besluta om betyg. Beslut om betyg innebär myndighetsutövning och uppgifter av den karaktären bör förbehållas legitimerade lärare. Det krävs särskilda kunskaper med utgångspunkt i skolans styrdokument för att kunna sätta likvärdiga betyg och det är grannlaga att bedöma elevers kunskaper på ett objektivt och korrekt sätt. Med det följer att det är naturligt att en lärare som inte har adekvat utbildning behöver, och ska ha, stöd och hjälp av en legitimerad lärare (prop. 2010/11:20, s. 46–47).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen). Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (2011:123) ska betygs katalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen).

Bestämmelser om prövning för betyg finns i 3 kap. 21 § och 10 kap. 23 § skollagen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalad brist angående att lärare som saknar legitimation inte fattar beslut om betyg tillsammans med en legitimerad lärare kvarstår, trots Skolinspektionens beslut om anmärkning den 23 juni 2022.

En lärare som inte har legitimation har beslutat om betyg i spanska utan stöd av medbedömande legitimerad lärare. Lärarens namn finns inte med i inlämnad översikt över betygssättande lärare. I ämnet idrott och hälsa har rektorn beslutat om betyg för fyra klasser, och inte den undervisande läraren. Utifrån betygskatalogen förefaller även en obehörig lärare ha fattat beslut om betyg i ämnena matematik, svenska och engelska för några klasser utan stöd av en legitimerad lärare. Det är en brist att betyg vid skolenheten inte alltid beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen, och om läraren eller lärarna inte är legitimerade, tillsammans med en lärare som är legitimerad i enlighet med 3 kap. 16 § skollagen.

I vissa fall, när lärare ska fatta beslut tillsammans men inte kan enas, ska betyget ska beslutas av rektorn i en sådan situation ska rektorn signera och datera uppgiften om betyg i betygskatalogen. Endast i en sådan situation ska rektorn ta en roll i betygsgåttningen (se 3 kap. 16 § andra stycket skollagen och 6 kap. 4 § andra och tredje stycket skolförordningen).

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i skolans arbete med att föra betygskatalog. I betygskatalogen framgår inte vilken eller vilka lärare som har fattat beslut om betyg och inte heller är uppgifter om betyg daterade. Det saknas helt signaturer i betygskatalogen av de lärare som har beslutat om betyg. Skolinspektionen vill framhålla att den eller de lärare som beslutar om ett betyg ska signera samt datera uppgiften om betyg i betygskatalogen. Ifall det är en lärare eller flera lärare som inte är legitimerade som har beslutat om betyg tillsammans med en legitimerad lärare ska alltså samtliga dessa signera i betygskatalogen.

Skolinspektionen bedömer också att beslutade betyg justeras i betygskatalogen på felaktigt sätt. Det framgår inte i betygskatalogen när ett betyg som förts in i betygskatalogen är ett nytt betyg efter provning, en ändring eller en rättelse och det gamla betyget framgår inte. I Nya Raketskolan 7-9 dokumentation av förändringar av betyg på så kallade ändringsblanketter framgår i flertalet fall inte varför justeringar har gjorts. I två fall består ändringen i att ett betyg sänkts till ett lägre betyg vilket inte är möjligt genom ändring enligt skollagen, utan endast genom rättelse om det handlar om en uppenbar oriktighet till följd av skrivfel. Det är vidare anmärkningsvärt att rättade eller ändrade betyg finns med i betygskatalogen som är daterad innan ändringsblankettens datum. Skolinspektionen ser ingen annan förklaring till detta än att betygskatalogen har justerats utan att rättningar eller ändringar framgår. Ifall ett betyg rättas eller ändras i en betygskatalog ska både det gamla och det nya betyget framgå och det ska finnas en daterad signatur från den eller de lärare som har rättat eller ändrat betyget. Detta gäller på motsvarande vis beträffande betyg efter provning, och om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska även det gamla betyget framgå.

I tillsynsbeslutet den 23 juni 2022 tilldelade Skolinspektionen huvudmannen en anmärkning för brist angående att betygskatalogen inte fördes på ett korrekt sätt. Beslut om betyg innebär myndighetsutövning och det är mycket viktigt att betyg sätts på ett korrekt sätt, för att säkerställa att betygssättningen är rättvisande och likvärdig. Det är vidare av rättssäkerhetsskäl av yttersta vikt att dokumentation om beslut sker i enlighet med gällande föreskrifter. Skolinspektionen bedömer att det är allvarligt att huvudmannen inte har vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristerna i arbetet med betygssättning.

Undervisning i ämnet musik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever i årskurs 9 uppger att de endast haft en lektion i ämnet musik under vårterminen 2023. Under höstterminen 2022 hade de några lektioner i musik. Elever i årskurs 8 uppger att de endast haft två lektioner i musik under hela höstterminen 2022. Elever i årskurs 7 uppger att de inte har haft undervisning i musik under hela läsåret 2022/23. Samtliga elever uppger att de haft håltimmar de pass de skulle haft musik. Eleverna i årskurs 7 beskriver att musikundervisningen sker i halvklass där ena halvan ska ha musik och andra halvan undervisning i ämnet svenska. Några lektioner i början av läsåret 2022/23 hade hela klassen svenska när musiken var inställd men därefter har halva klassen istället haft håltimme.

Lärarna och rektorn uppger att eleverna inte har fått all undervisning i ämnet musik under läsåret 2022/23 på grund av att lärare saknas. Olika elevgrupper har haft olika mycket musik. Eleverna i årskurs 7 har inte haft någon undervisning i musik alls medan vissa grupper i årskurs 8 och 9 har haft några lektioner. Exempelvis har två av tre grupper i årskurs 8 haft musik från höstterminens start fram till november 2022. Däremot har den tredje gruppen inte haft någon undervisning i musik. Lärarna som undervisar i årskurs 7 uppger att lektionerna i musik och svenska ligger schemalagda parallellt och att klassen då är uppdelad i

halvklass. Många gånger har de istället haft lektioner i helklass i svenska men undervisningen i musik har fallit bort. Samtliga lärare uppger att det blivit många håltimmar för eleverna på grund av de inställda lektionerna i musik. Att lektioner ställs in och eleverna får håltimmar bidrar också till att det blir oroligt och stökigt på skolan. Lärarna och rektorn uppger vidare att det inte finns någon plan för hur eleverna ska få den undervisningstid som de gått miste om i musik.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen). Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. I högstadiet ska eleverna i ämnet musik få en minsta undervisningstid om 80 timmar. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4-5 §§ skollagen och 9 kap. 3-4 §§ och bilaga 1 skolförordningen). För läsåret eller för kortare tid ska det finnas ett schema för undervisningen (3 kap. 6 § skolförordningen).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen inte ser till att det finns lärare i ämnet musik vid Nya Raketsskolan 7-9. Skolinspektionen konstaterar att avsaknad av lärare i ämnet musik alltjämt medför att undervisning i vissa klasser inte kommer till stånd. Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna. Att huvudmannen ser till att

det finns lärare i alla ämnen är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att elever inte får undervisning enligt skolans schema och den fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna som huvudmannen beslutat om. Skolans elever har gått miste om ett stort antal undervisningstimmar i ämnet musik under läsåret 2022/23. Det finns inte någon plan för hur eleverna ska få den undervisningstid som de gått miste om. Bristerna försvårar allvarligt förutsättningarna för eleverna att nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas i ämnet och innebär att elever inte får den garanterade undervisningstiden.

Fjärrundervisning i spanska

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger att undervisningen i ämnet spanska inom ramen för språkval genomförs via fjärrundervisning. Orsaken till detta är att det saknas lärare i spanska och att huvudmannen har försökt rekrytera lärare men inte lyckats anställa någon. Fjärrläraren har inte lärarexamen eller legitimation som lärare och arbetar heller inte för någon huvudman utan "är sin egen" enligt rektorn.

Elever i årskurs 7 uppger att de får fjärrundervisning i spanska ett klassrum medan elever i årskurs 8 och 9 säger att de inte har något klassrum att vara i. Anledningen till detta är att det inte finns någon handledare som är med under lektionerna i klassrummet som håller ordning och att det därför har blivit stökigt. Eleverna får därför inte vara ensamma i klassrummet utan har ingen bestämd plats att vara på under lektionen. Skolinspektionen noterade under observation av en lektion i spanska att elever satt utspridda på olika platser i skolan, exempelvis uppehållsyta och korridorer.

Eleverna i årskurs 7 har med en handledare vid sina lektioner, förutom en lektion i veckan då de sitter själva i klassrummet. Eleverna som inte har något klassrum att vara i säger att det inte fungerar bra eftersom andra elever har rast samtidigt och det blir stökigt med mycket ljud som stör. Eleverna uppger också att det är vanligt att elever inte deltar under lektionerna då elevernas närvaro inte registreras samt att elever upplever att undervisningen är svår och att elever inte får den hjälp de behöver.

Lärarna uppger att en ansvarig handledare var med på lektionerna i början på höstterminen 2022 som bland annat kontrollerade närvaro och hjälpte eleverna under lektionerna i klassrummet. Handledaren slutade vid mitten av höstterminen 2022 och därefter har det inte funnits någon handledare för årskurs 8 och 9. Tanken är att en ny handledare ska tillträda inom kort på skolan som kan vara med på några lektioner men inte alla. Handledaren kommer inte arbeta varje veckodag och eftersom lektionerna är förlagda på olika dagar kommer handledaren inte kunna delta på alla lektioner. Lärarna uppger vidare att den undervisande läraren gör så gott hen kan men att fjärrundervisningen inte fungerar för många elever,

särskilt i årskurs 7. Eleverna skulle behövt ha läraren på plats i klassrummet för att hjälpa dem. När eleverna inte har någon vuxen närvarande under lektionen blir det ordningsstörningar. De elever som vill ha lektion och kopplar upp sig från sina datorer får sitta utanför klassrummen men där har andra elever rast samtidigt vilket gör att eleverna blir störda i sitt arbete. Det är också många elever som är frånvarande från lektionerna. Vid julen 2022 kom ett e-mail från läraren att många av eleverna inte gjort något prov och att det inte fanns något betygsunderlag för flera elever då de inte kopplat upp sig.

Rektorn uppger att fjärrundervisningen inte fungerar tillfredsställande för eleverna och, utöver det eleverna berättat, att undervisningen blir på för hög nivå för eleverna.

Kiruna kommun har till Skolinspektionen anmält beslutet om att använda fjärrundervisning vid Nya Raketskolan 7-9 i ämnet moderna språk i enlighet med 5 a kap. 6 § skolförordningen.

Rättslig reglering

Fjärrundervisning får i grundskolan endast användas under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av 21 kap. skollagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet (21 kap. 2 § skollagen).

Fjärrundervisning får bara användas om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan eller elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen (21 kap. 3 § skollagen).

Fjärrundervisning i årskurser 7-9 i grundskolan får användas vid undervisning i moderna språk (21 kap. 4 § skollagen och 5 a kap. 2 § skolförordningen).

En huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången. Fjärrundervisning får endast utföras av huvudmän inom skolväsendet (21 kap. 9 och 10 §§ skollagen). I 23 kap. skollagen finns bestämmelser om när fjärrundervisning får överlämnas på entreprenad till en annan huvudman inom skolväsendet.

I 2 kap. skollagen finns bestämmelser om lärare och vilka som får undervisa inom skolväsendet. Huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). I 21 kap. 11 § skollagen anges de krav som ställs på fjärrlärare. Bestämmelsen innebär att den som uppfyller kraven i 2 kap. 13 § eller i 2 kap. 16–17 §§ skollagen får bedriva fjärrundervisning. Undantagen i 2 kap. 18 § är dock inte tillämpliga.

Elever som deltar i fjärrundervisning ska göra det i lokaler som skolenheten disponerar (21 kap. 12 § skollagen). För utbildningen ska de lokaler finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

Vid fjärrundervisning ska det finnas en handledare. I grundskolan ska handledaren finnas närvarande där eleverna befinner sig. Handledaren ska vara en för detta ändamål lämplig person (21 kap. 13 § skollagen).

Huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning och anmäla beslutet till statens skolinspektion (5 a kap. 5 och 6 §§ skolförordningen).

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli (7 kap. 17 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det sätt som fjärrundervisningen i ämnet spanska inom moderna språk bedrivs vid Nya Raketskolan 7-9 inte sker i enlighet med författningarnas krav.

Fjärrundervisningen bedrivs av en utförare som inte är en huvudman inom skolväsendet. Detta är en central förutsättning för att få använda fjärrundervisning och regleringen syftar till att säkerställa att aktören har kompetens att anordna undervisningen. Vidare uppfyller fjärrläraren inte de behörighetskrav som ställs på lärare som bedriver fjärrundervisning. Läraren har inte legitimation och behörighet för undervisning i ämnet spanska, och något undantag från kraven på legitimation och behörighet är inte tillämpligt. Vidare finns det inte någon handledare närvarande vid de flesta lektioner och lektioner bedrivs i lokaler som inte är avsedda för undervisning. På grund av avsaknaden av handledare, särskilt i kombination med att eleverna inte har tillgång till ett klassrum vid de lektionerna, påverkas såväl studiemiljön som elevernas möjlighet att få ledning, stöd och hjälp negativt. Det är också en brist att elevernas närvaro inte kontrolleras eftersom det är obligatoriskt för eleverna att delta i undervisningen. Fjärrundervisningen brister i flera avseenden och bristerna bedöms sammantagna som allvarliga. Bristerna försvårar allvarligt elevernas förutsättningar att uppfylla de betygsriterier som minst ska uppfyllas i ämnet.

Anmälningsskyldighet avseende kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 23 juni 2022 förelade Skolinspektionen Kiruna kommun att se till att rektorn, när rektorn får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till huvudmannen. Huvudmannen skulle också redovisa hur många sådana anmälningar som inkommit under höstterminen 2022.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn, lärare och övrig personal arbetar efter Kiruna kommuns rutiner. Av redovisningen framgår vidare att

kränkningar förekommit och att de har utretts men att rektorn inte har gjort någon anmälan till huvudmannen under höstterminen 2022.

Lärare uppger att skolans rutiner för hur kränkningar ska hanteras är tydliga. Lärarna och elevhälsan beskriver att det oftast är elevens mentor som utreder de händelser som sker, vidtar åtgärder och dokumenterar arbetet i händelserapporter som sedan lämnas till rektorn. Rektorn uppger att personalen följer kommunens rutiner för hur kränkningar ska hanteras som gäller i kommunens alla skolor. I rutinen anges när huvudmannen ska informeras. Av rutinen "Arbetsgång vid utredning och åtgärder/insatser" framgår att rektorn ska redovisa skriftligt till huvudmannen när kränkningarna har upphört och ärendet är avslutat. I de fall som varit på skolan har utredningarna avslutats innan det nått steget där huvudmannen ska meddelas.

Rättslig reglering

En lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den påtalade bristen kvarstår avseende att rektorn, när rektorn får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till huvudmannen. Enligt Kiruna kommuns rutiner ska rektorn anmäla till huvudmannen först när ett ärende är avslutat vilket inte uppfyller författningarnas krav. Rektorn ska anmäla till huvudmannen i samband med att rektorn får kännedom om kränkningen.

Det är viktigt att huvudmannen får informationen eftersom huvudmannen ansvarar för att de uppgivna kränkningarna skyndsamt utreds. Det gäller oavsett om utredningen genomförs av huvudmannen själv eller om det exempelvis delegeras till rektorn. Det är också viktigt för huvudmannens uppföljning, exempelvis kan huvudmannen uppmärksamma om kränkningar i en verksamhet är del av ett större problem som kräver insatser.

Anmälningsskyldighet avseende elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 23 juni 2022 förelade Skolinspektionen Kiruna kommun att se till att rektorn anmäler till huvudmannen när en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro startas. Huvudmannen skulle dokumentera för vilka elever samt vid vilka datum huvudmannen mottagit sådana anmälningar under höstterminen 2022.

Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn arbetar efter kommunens framtagna rutiner "Främja skolnärvaro" som stegvis beskriver arbetsgången vid utredning av en elevs frånvaro. Anmälan till huvudmannen sker vid steg fem i rutinen. Av redovisningen framgår att inte några anmälningar inkommit till huvudmannen.

Av den skriftliga rutinen framgår inte uttryckligt när en utredning av frånvaron startar, men enligt lärarna börjar frånvaroutredningen redan i första steget som innebär att mentorerna tar kontakt med vårdnadshavare till elever med ogiltig frånvaro. Vid giltig frånvaro kontaktar mentorn vårdnadshavare vid anledning av oro. Rektorn uppger att frånvaron kan starta i steg ett men att den absolut kan anses ha startat i steg två. Enligt rutinen innefattar steg två att samtal hålls tillsammans med mentor, elev, vårdnadshavare och ibland också personal från elevhälsan.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklass eller grundskola har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron utreds skyndsamt. Detta gäller oavsett om det rör sig om giltig eller ogiltig frånvaro. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19 a § skollagen).

Anmälningarna om att en utredning om upprepad eller längre frånvaro har inletts kan utgöra bas för framtagande av viktig statistik hos huvudmannen då statistiken kan ge huvudmannen underlag för att se om frånvaro är vanligare på vissa skolor än på andra. Statistiken kan också ge huvudmannen underlag för att se om det finns skäl för huvudmannen att inleda en dialog med vissa rektorer för att kunna hantera den problematik skolan har. Syftet med regleringen är att huvudmannen ska kunna stödja skolan i arbetet med att tillgodose elevens rätt till utbildning (prop. 2017/18:182, s. 63).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den påtalade bristen kvarstår avseende att rektorn ska anmäla till huvudmannen när en utredning om orsakerna till en elevs frånvaro startar. Enligt Kiruna kommuns rutiner ska rektorn anmäla till huvudmannen först när ett ärende är långt gången vilket inte uppfyller författningarnas krav. Rektorn ska anmäla till huvudmannen i samband med att frånvaroutredningen startar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är

obehövt (26 kap. 27 § skollagen). Eftersom Kiruna kommuns verksamhet vid Nya Raketskolan 7-9 inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Kiruna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att bristerna gällande särskilt stöd, undervisning i ämnet musik och fjärrundervisning i ämnet spanska allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Det är avgörande för elevernas möjligheter att uppfylla gällande betygskriterier att de får undervisning under ledning av lärare och den undervisningstid de har rätt till. Eleverna får inte den undervisning de har rätt till i ämnena musik och i ämnet spanska inom ramen för språkval. Bristerna är av sådan omfattning att elevernas möjligheter att uppfylla betygskriterierna blir allvarligt påverkade. Skolinspektionen har i föreläggande den 23 juni 2022 bedömt att det finns allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd. Trots tidigare föreläggande föreligger fortfarande brister i flera steg i processen med särskilt stöd. Brister kvarstår när det gäller att anmäla och utreda elevers stödbehov samt att fatta beslut om särskilda stödåtgärder. Det föreligger också allvarliga brister som rör avsaknad av utredning och beslut när elever ges anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömer att bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och föreläggandet ska därför förenas med vite i denna del.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det föreligger brister i betygssättningen och dokumentation av betyg som är allvarliga eftersom de innebär att rättssäkerhet inte kan garanteras. Eftersom huvudmannen inte har rättat till påtalade brister i betygssättningen trots tidigare anmärkning finns det skäl att i denna del förena föreläggandet med vite. Huvudmannen har inte heller, trots tidigare föreläggande, avhjälpt brister som rör anmälningsskyldighet till huvudmannen avseende kränkande behandling respektive om en elev har upprepad eller längre frånvaro. Anmälningsskyldigheten syftar till att möjliggöra för huvudmannen att ta sitt ansvar för åtgärder mot kränkande behandling och för att skolplikten fullgörs och det är därför angeläget att anmälningsskyldigheten efterlevs. Skolinspektionen bedömer att det även i dessa delar finns skäl att förena föreläggandet med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövt.

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister inom flera områden som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och även för att upprätthålla rättssäkerhet och likvärdighet. Vidare konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte följt Skolinspektionens tidigare föreläggande avseende brister i arbetet med särskilt stöd och anmälningsskyldighet vid kränkande behandling respektive frånvaro. Huvudmannen har inte heller rättat till påtalade brister i betygssättningen trots tidigare anmärkning. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att bristerna sammantagna är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till

omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 600 000 kronor.

Avhjälpta brister

Allt centralt innehåll i biologi behandlas i undervisningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen beskriver i sin redovisning att fältstudier inklusive insamling av växter/insekter samt artbestämning vanligtvis förekommer i årskurs 7. I årskurs 8 utförs inte den typen av fältstudier eftersom arbetsområdena i biologi omfattar människokroppen. I årskurs 9 arbetar eleverna med hållbar utveckling och miljö. Inom detta område har eleverna gjort en studieresa till Abisko och där gjort undersökningar av olika växter och djur samt deras livsmiljöer.

Eleverna i årskurs 7 berättar att de under hösten 2022 varit ute och samlat in växter som de sedan artbestämt. Eleverna i årskurs 9 beskriver att de gjort en studieresa till Abisko. Studieresan var ett samarbete mellan biologi och geografi där det ingick fältstudier. Bland annat har eleverna lärt sig om olika naturtyper och studerat växter.

Rättslig reglering

I del 5 av grundskolans läroplan finns kursplaner med syfte, centralt innehåll och kunskapskrav. Läraren ska i undervisningen utgå från ämnets syfte och behandla det centrala innehållet. I det centrala innehållet för ämnet biologi i årskurserna 7-9 anges bland annat fältstudier (Förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Fältstudier ingår i undervisningen i biologi. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att en legitimerad lärare med behörighet att undervisa i svenska som andraspråk har anställts. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn genomförda under skolbesök inom ramen för uppföljningen framkommer att all undervisning i ämnet sker under ledning av läraren i svenska som andraspråk. Samtliga elever som läser enligt kursplanen för svenska som andraspråk får undervisning och betyg utifrån kursplanen för ämnet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning i grundskolan ska omfatta svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk, om det behövs, ska anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet samt invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev (5 kap. 14 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Undervisningen i svenska som andraspråk är nu strukturerad och följer läroplanen. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna i elevrådet tillsammans med rektorn tagit fram ordningsregler för Nya Raketskolan 7-9. I intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framkommer att eleverna har fått möjlighet att påverka reglerna. Elever, lärare och rektorn beskriver att förslag till ordningsregler diskuterats i elevrådet och att förslagen sedan tagits upp på klassråd där eleverna fått möjlighet att lämna synpunkter. Därefter har förslaget tagits tillbaka till elevrådet igen innan de slutligen beslutats av rektorn.

Rättslig reglering

Det ska finnas ordningsregler på en skola som rektorn har beslutat om. Ordningsreglerna ska utarbetats under medverkan av eleverna och de ska följas upp (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Rektorn har beslutat om ordningsregler och eleverna har getts möjlighet att medverka i arbetet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialtjänsten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår att flera utbildningstillfällen om hanteringen av anmälan till socialtjänsten ska gå till har genomförts och kommer att genomföras under läsåret. Utbildningen omfattar all personal inom grundskolan

i Kiruna kommun. Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att fyra sådana informationstillfällen genomförts under läsåret och att all personal på skolan deltagit vid något av de tillfällena.

Rättslig reglering

I skollagen hänvisas till att bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i socialtjänstlagen (29 kap. 13 § skollagen). Av socialtjänstlagen framgår att alla som arbetar i skolan har skyldighet att genast anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om, eller misstänker, att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Flera utbildningstillfällen har hållits så att all personal har berörts. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg.

Utredare Anders Holmgren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Joakim Blomberg, regionjurist Linnéa Lundberg och utredare Fredrik Asplén medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.